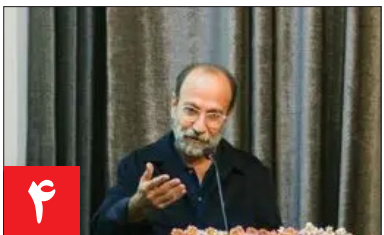

جذب دلار از دست مردم؛ راهکار صندوق‌های ارزی

بررسی طرح موسوم به «مهریه» در شورای نگهبان

اکران «داستان‌های موازی» در ایران امکان‌پذیر نیست

خطر ویپ؛ فراتر از دود بی دود

تسهیلات ارزی؛ سپر دفاع در برابر تورم

طرح تأمین مالی واردات کالاهای اساسی از طریق تسهیلات ارزی بانک‌ها، با شتاب بخشی به ترخیص کالا و مهار تورم انتظاری...

صفحه ۲

رمز رشد پول؛ مرگ تدریجی نقدینگی؟

آخرین تصویر رسمی از وضعیت نقدینگی کشور نشان می‌دهد این متغیر پولی که رابطه مستقیم در کنترل شتاب تورم دارد...

صفحه ۳

نقشه تبدیل ایران به هاب منطقه

۱۸ کشور اسلامی با وجود در اختیار داشتن ۸۰ درصد اقتصاد جهان اسلام، تنها حدود ۷ درصد اقتصاد جهان را در اختیار دارند و برای...

صفحه ۲

جذب دلار از دست مردم؛ راهکار صندوق‌های ارزی

کریم حسن پور - طراحی صندوق‌های درآمد ثابت ارزی، در چپه‌ای تازه برای تبدیل دلارهای راکد خانگی به یونیت‌های سودآور پتروشیمی، معدنی و نفتی ارائه داد و مسیر جدیدی برای تأمین مالی اقتصاد ملی اعلام شد.

جای اینکه محلی برای جذب دلارهای راکد باشند، ممکن است خود به عاملی خرد ارزی به پروژه‌های پتروشیمی و معدنی، درست همان حلقه مفقوده‌ای است که می‌تواند هزینه تأمین مالی پروژه‌های ملی را کاهش دهد. اگر این صندوق‌ها بتوانند با شفافیت کامل، سود حاصل از صادرات محصولات این صنایع را به سرمایه‌گذاران بازگردانند، شاهد تغییر رفتار جدی در نحوه پس‌انداز مردم خواهیم بود.

چشم‌انداز آینده و نقش استراتژیک در تراز تجاری

با نگاهی به آینده، می‌توان پیش‌بینی کرد که اگر صندوق‌های درآمد ثابت ارزی با موفقیت عملیاتی شوند، اثرات آن‌ها فراتر از تأمین مالی چند پروژه محدود خواهد بود. موفقیت این صندوق‌ها می‌تواند فرهنگ سرمایه‌گذاری در ایران را از «سوداگری فیزیکی» (خرید و فروش ارز و طلا) به سمت «سرمایه‌گذاری در ابزارهای مالی» سوق دهد. این تغییر رویکرد، یک تحول ساختاری در بازار سرمایه ایران است. وقتی منابع ارزی کشور به جای ماندن در گاو صندوق‌ها در بخش‌های مولد (مانند پتروشیمی‌های صادرات‌محور یا صنایع معدنی ارزآور) به کار گرفته شود، ظرفیت تولید کشور افزایش یافته و در نتیجه، درآمد‌های ارزی کشور رشد می‌کند؛ این رشد، خود عاملی برای ثبات بیشتر نرخ ارز خواهد بود و یک چرخه مثبت در اقتصاد ملی ایجاد خواهد شد.

همچنین، این صندوق‌ها می‌توانند ابزاری برای سیاست‌گذاری‌های کلان ارزی باشند. مدیریت جریان نقدینگی به جای ممنوعیت‌های دستوری، می‌تواند کنترل بازار ارز را برای سیاست‌گذار تسهیل کند. در نهایت، آنچه در این مسیر اهمیت حیاتی دارد، تدویم در اجرا و پرهیز از تغییر قوانین ناگهانی است. بازار سرمایه در ایران به ثبات مقررات نیاز دارد تا سرمایه‌گذاران بتوانند برای گف‌های میان‌مدت و بلندمدت خود برنامه‌ریزی کنند. اگر این طرح با درایت اجرایی، رکن ضامن مقدر و نظارت شفاف عملیاتی شود، می‌توان امیدوار بود که بخش قابل‌توجهی از دلارهای خانگی که اکنون به صورت راکد نگهداری می‌شوند، به موتور محرک توسعه صنعتی کشور تبدیل شوند.

حمیدرضا نیک‌سیرت، کارشناس حوزه تأمین مالی صنعتی، می‌گوید: «تزیق منابع خرد ارزی به پروژه‌های پتروشیمی و معدنی، درست همان حلقه مفقوده‌ای است که می‌تواند هزینه تأمین مالی پروژه‌های ملی را کاهش دهد. اگر این صندوق‌ها بتوانند با شفافیت کامل، سود حاصل از صادرات محصولات این صنایع را به سرمایه‌گذاران بازگردانند، شاهد تغییر رفتار جدی در نحوه پس‌انداز مردم خواهیم بود.

زیرساخت‌های اعتماد؛ پاشنه آشیل یا سکوی پرتاب؟

اگرچه تئوری صندوق‌های درآمد ثابت ارزی بسیار جذاب و کارآمد به نظر می‌رسد، اما واقعیت میدانی اقتصاد ایران نشان می‌دهد که «اعتماد» حلقه مفقوده‌ای است که می‌تواند سرنوشت این طرح را تعیین کند. جامعه سرمایه‌گذار در ایران طی دهه‌های اخیر به دلیل نوسانات شدید ارزی و سیاست‌های گاه غیرقابل پیش‌بینی، نسبت به ابزارهای مالی داخلی که با ارز سر و کار دارند، دچار نوعی بدبینی است. برای عبور از این سد ذهنی، تنها تبلیغات و توجیهات اقتصادی کافی نیست، بلکه آنچه بیش از هر چیز اهمیت دارد، ایجاد ساختارهای «تضمین» است. رکن ضامن در این صندوق‌ها باید بانک‌ها یا مؤسسات مالی بسیار معتبری باشند که تعهد بی‌قیدوشرط آن‌ها نسبت به پرداخت اصل و سود ارزی در سررسیدهای مشخص، جای هیچ تردیدی باقی نگذارد.

بدون یک رکن ضامن قدرتمند که بتواند ریسک‌های ناشی از تغییرات نرخ ارز یا ناتوانی در اجرای پروژه‌ها را پوشش دهد، صندوق‌های ارزی ممکن است با استقبال سرد بازار مواجه شوند. در واقع، این صندوق‌ها برای موفقیت باید بتوانند «اعتبار» خود را از نهادهای مالی معتبر قرض بگیرند. علاوه بر تضمین، شفافیت در هزینه‌کرد منابع نیز حیاتی است. سرمایه‌گذاران باید بدانند که دلار آن‌ها دقیقاً در کدام پروژه، با چه توجیه فنی و با چه پیشرفت فیزیکی صرف می‌شود. استفاده از سامانه «کدال» و ارائه گزارش‌های دورهای دقیق از عملکرد صندوق‌ها، می‌تواند بخشی از این خلأ اعتماد را پر کند. اگر شفافیت رعایت نشود، این صندوق‌ها به

صندوق‌های ارزی
با انتشار یونیت‌های
سرمایه‌گذاری،
این امکان را
فرارهم می‌کنند که
سرمایه‌گذار، به جای
نگهداشتن فیزیکی
اسکناس دلار که
هزینه‌های نگهداری
و ریسک سرقت یا
مفقودی را به همراه
دارد، صاحب دارایی
مالی شود که بازدهی
ارزی مشخص و
قابل اتکایی دارد.

در شرایطی که نوسانات بازار ارز و نغدغه‌های مربوط به حفظ ارزش پول ملی، بخش قابل‌توجهی از نقدینگی ارزی کشور را به سمت نگهداری در گاو صندوق‌ها و حساب‌های راکد سوق داده است، نظام اقتصادی کشور بیش از هر زمان دیگری نیازمند ابزارهای نوین برای بازگرداندن این دارایی‌ها به چرخه تولید است. طرح «صندوق‌های درآمد ثابت ارزی» به عنوان یکی از جدی‌ترین راهکارهای بازار سرمایه، در همین راستا طراحی شده تا بتواند با تجمع منابع خرد و کلان، خلأ تأمین مالی پروژه‌های کلان صنعت نفت، گاز، پتروشیمی و معدن را پر کند. این ابزار مالی نه تنها یک راهکار برای خروج از رکود تأمین مالی است، بلکه گامی استراتژیک برای پیوند دادن سرمایه‌های انباشته‌شده در بخش غیرمولد اقتصاد با بدنه اصلی تولید محسوب می‌شود. موفقیت این طرح در گرو درک این واقعیت است که سرمایه‌گذار ایرانی در شرایط تورمی، بیش از آنکه به دنبال سودهای نجومی و پرریسک باشد، به امنیت اصل سرمایه و نقدشوندگی آن می‌اندیشد. بنابراین، طراحی این صندوق‌ها باید به گونه‌ای باشد که نغدغه‌های ذهنی سرمایه‌گذاران را که ناشی از تجربه‌های تاریخی تلخ در نوسانات ارزی است، به‌طور کامل مرتفع سازد و اعتماد عمومی را به ابزارهای رسمی بازگرداند.

هدایت نقدینگی ارزی به شریان‌های تولیدی؛ ضرورت و کارکرد

صندوق‌های درآمد ثابت ارزی با این فلسفه شکل گرفتند که نقدینگی ارزی را از حالت ایستا و خنثی خارج کرده و به جریان فعال اقتصادی تزریق کنند. در ساختار اقتصادی فعلی ایران، بسیاری از خانوارها و حتی شرکت‌ها به دلیل ریسک‌های کلان اقتصادی، ترجیح می‌دهند منابع ارزی خود را به صورت نقد در اختیار داشته باشند. این رفتار، اگرچه در سطح خرد یک استراتژی دفاعی منطقی به نظر می‌رسد، اما در سطح کلان موجب قفل شدن منابعی می‌شود که می‌توانستند در پروژه‌های ارزآور سرمایه‌گذاری شوند. صندوق‌های ارزی با انتشار یونیت‌های سرمایه‌گذاری، این امکان را فراهم می‌کنند که سرمایه‌گذار، به جای نگهداشتن فیزیکی اسکناس دلار که هزینه‌های نگهداری و ریسک سرقت یا مفقودی را به همراه دارد، صاحب دارایی مالی شود که بازدهی ارزی مشخص و قابل اتکایی دارد.

این صندوق‌ها منابع جمع‌آوری شده را نه در بازارهای سوداگرانه، بلکه در پروژه‌های دارای توجیه اقتصادی قوی در زنجیره ارزش نفت و گاز و صنایع معدنی سرمایه‌گذاری می‌کنند. از آنجا که خروجی این پروژه‌ها به صورت ارزی است، امکان پرداخت سود ارزی به سرمایه‌گذار فراهم می‌شود. این مکانیزم باعث می‌شود یک بازی «برد-برد» شکل بگیرد؛ صنعت‌گر برای تأمین مالی خود به منابع خارجی یا تسهیلات بانکی گران‌قیمت وابسته نمی‌شود و سرمایه‌گذار نیز بدون درگیر شدن در پیچیدگی‌های اجرایی پروژه‌های صنعتی، از سود ارزی حاصل از آن‌ها بهره‌مند می‌شود. در همین ارتباط،

ادامه ریزش در بورس / صف فروش سنگین شد

بازار سرمایه در میانه هفته با فشار فروش و افت قابل توجه شاخص‌ها همراه شد؛ به‌طوری‌که شاخص کل بورس تهران بیش از ۱۱۳ هزار واحد کاهش یافت و در مقابل، شاخص فرابورس برخلاف بورس تهران اندکی رشد کرد. بورس تهران در معاملات (سه‌شنبه) بار دیگر شاهد افت سنگین شاخص کل بود و روند نزولی بازار که در روزهای اخیر نیز مشاهده شده، ادامه پیدا کرد. شاخص کل بورس تهران امروز با ۱۱۳ هزار و ۹۵ واحد کاهش به سطح هفت میلیون و ۱۹۲ هزار واحد رسید. همچنین در جریان معاملات امروز ۸۸۸ هزار و ۱۰۲ فقره معامله در بورس تهران انجام شد و ارزش معاملات به حدود ۳۸ همت رسید. در معاملات امروز، نمادهای فملی، فارس، شپنا، شبندر، شستا، وبملت و نوری بیشترین اثر را بر روند شاخص کل بورس تهران داشتند.

آگهی ابلاغ اتهام

در اجرای ماده ۷۳ قانون آیین دادرسی مدنی بدینوسیله اعلام می‌گردد: پرونده اتهامی آقای افشین بساکی فرزند منوچهر در هبات بدوی رسیدگی به تخلفات اداری کارمندان دانشگاه علوم پزشکی اراک تحت بررسی می‌باشد. بدینوسیله به نامبرده ابلاغ می‌گردد ظرف مدت ۱۰ روز از تاریخ صدور این آگهی جهت ادای توضیحات و ارائه دفاعیه در ساعات اداری به دفتر این هبات، واقع در اراک - خیابان شهید شیرودی خیابان شهید علم الهدی ستاد مرکزی دانشگاه علوم پزشکی استان مرکزی طبقه اول مراجعه نمایند.

روابط عمومی دانشگاه علوم پزشکی اراک

افق
روزانه

برترین اخبار ایران و جهان

www.ofoghemroz.ir

چگونه با سلطان نرخ بهره رفتار کنیم؟

محمد رضا کریمی کارشناس

در دنیای کنونی و بر اساس دانش کنونی، نرخ بهره متغیری است که سیاستگذار پولی از طریق آن اهداف خود یعنی ثبات اقتصاد کلان (مهار تورم و پرهیز از رکود)، را دنبال می‌کند و تکنیک عاملان اقتصادی تصمیمات اقتصادی خود را شکل می‌دهند، از تصمیم به سرمایه‌گذاری در انواع دارایی‌ها گرفته تا تصمیمات مصرف و پس‌انداز و حتی نحوه نگهداری موجودی انبار بنگاه‌ها. کشوری که در این قیمت‌کزی بیافزیند، کل اقتصاد آن کشور دچار کُزی می‌شود و بسیار بعید است که اقتصاد آن کشور در مسیر صراط مستقیم باشد.

اکنون اقتصاد ایران در شرایطی قرار گرفته است که با وجود آنکه نرخ بهره‌های اسمی در مقایسه با گذشته در سطح بالاتری قرار گرفته‌اند؛ اما نرخ بهره حقیقی (نرخ بهره منهای نرخ تورم انتظاری) به شدت کاهش یافته است و به طور قابل‌توجه منفی است. بسیاری از اقتصاددانان ایران در این شرایط پیشنهاد ساده‌ای دارند و آن اینکه باید نرخ بهره افزایش داده شود و از سیاستگذار پولی انتقاد می‌کنند که چرا نرخ بهره را افزایش نمی‌دهد تا به مهار تورم و همچنین فشار بر نرخ ارز جلوگیری کند. در این ارتباط دو پرسش مطرح است. پرسش اول این است که اگر سیاستگذار نرخ بهره را افزایش ندهد و از افزایش نرخ بهره پرهیز کند، نرخ بهره خود افزایش نخواهد یافت؟ و پرسش دوم آن است که اگر قرار است نرخ بهره افزایش داده شود، آیا یک امر یک‌جا و یکباره است یا یک دوره افزایش نرخ بهره باید در پیش باشد؟

در پاسخ به پرسش اول لازم است به داده‌ها و واقعیت اقتصاد ایران پرداخته شود. حدود چهار سال است که در تمام تحلیل‌هایی که به ویژه برای فعالان بازار مالی ارائه کرده‌ام، اشاره کرده‌ام که به دلایلی بنیادی نرخ بهره روند صعودی خواهد داشت و در عمل همین رخ داده است. در حال حاضر نرخ بهره بازار بین بانکی در سایت بانک مرکزی ۲۴ درصد اعلام شده و همچنین نرخ سود به ظاهر رسمی سپرده‌ها بسته به نوع سپرده حدود ۲۲ درصد و نرخ به ظاهر رسمی تسهیلات ۲۳ درصد است. اما آیا واقعا در عمل نرخ بهره‌ها همین است؟ می‌دانیم که اگر سپرده‌ها درشت باشند و سپرده‌گذار قدرت چانه زنی داشته باشد که درصد غالب سپرده‌ها از نظر حجم چنین است، آن‌گاه نرخ سود سپرده‌ها بسیار بالاتر است و بعید است زیر ۳۰ درصد وجود داشته باشد. همچنین، با توجه به اقداماتی که بانک‌ها به‌صورت هوشمندانه برای حفاظت از خود در مقابل نرخ سود تسهیلات بسیار پایین انجام می‌دهند، در عمل بخش غالب تسهیلات با نرخ‌های بسیار بالاتر از نرخ رسمی اعطا می‌شود و آن نیز در کاتال ۳۰ درصد است. مهم‌تر آنکه دسترسی به این تسهیلات نیز حتی با این نرخ‌ها بسیار دشوار است. اما در مورد نرخ سود بازار بین بانکی نیز که رسماً ۲۴ درصد درج شده و همان سقف کردیدور رسمی نرخ سود بازار بین بانکی است، نرخ موثر آن به‌طور محسوسی بالاتر است. در واقع، همه این نرخ‌ها در طول سال‌های گذشته نیز در مجموع روند صعودی داشته‌اند. این به آن معنی است که فارغ از نیت و انگیزه سیاستگذار در مورد نرخ بهره، واقعیات اقتصاد کلان خود را در نرخ بهره نمایان کرده است. اما برای آنکه تصویری واقع‌بینانه از روند صعودی نرخ بهره داشته باشیم، نگاهی به متوسط نرخ بازده اوراق بدهی دولت در بازار ثانویه داشته باشیم. با وجود اشکالاتی که در بازار ثانویه اوراق هم بر شمرده می‌شود، به نظر می‌رسد بیش از نرخ بهره‌های اشاره شده فوق تغییرات آن وضعیت نرخ بهره بازار را منعکس می‌کند و داده‌های آن در مجموع از شفافیت بیشتری نسبت به نرخ سود سپرده و تسهیلات و بازار بین بانکی برخوردار است. در نمودار ۱ روند متوسط نرخ بازده اوراق دولتی در بازار ثانویه از ابتدای سال ۱۳۹۹ و پس از نزول شدید آن ناشی از وفور زرو مرتبط با واگذاری ارزهای مسدودی به بانک مرکزی و مسائل مرتبط با کرونا، نشان داده شده است. این نمودار اشکالاتی انتهای ماه از فروردین ۱۳۹۹ تا مرداد ۱۴۰۵ را نشان می‌دهد. همان‌طور که در نمودار ۱ به خوبی مشاهده می‌شود، با وجود نوساناتی که همه آنها قابل توضیح است، این نرخ به عنوان یک نرخ منعکس‌کننده نیر-وهای بازار روند کاملاً صعودی دارد. نزول موقستی آن در دوره جنگ چهل روزه نیز ناشی از وفور زرو در بازار بین بانکی بوده که خود ناشی از افزایش ذخایر غیرقرضی در منابع پایه پولی بوده است. اما این کاهش موقتی بوده و نرخ بهره مجدداً به روند صعودی بازگشته است. همچنین، می‌دانیم که در حال حاضر دولت اوراق خود را عملاً با نرخ بهره حدود ۴۲ درصد و احتمالاً با احتساب مخلفات آن بالاتر می‌فروشد. از طرف دیگر، می‌دانیم که نرخ بهره اوراقی که نهادهایی مانند تأمین سرمایه‌ها تأمین مالی می‌کنند به مرز ۵۰ درصد نزدیک شده است و سایر نرخ بهره‌هایی که ریسک بالاتری دارند، از این هم بالاتر است. کاهش موقتی نرخ بهره متعاقب جنگ دوازده روزه و همچنین جنگ چهل روزه برخی را به این تصور کشاند که ممکن است روند صعودی نرخ بهره متوقف شده باشد، اما در تحلیل‌های مکتوب و موجودی که در این مدت انجام داده‌ام، اشاره کرده‌ام که کاهش نرخ بهره در آن مقاطع موقتی است. اما چرا با وجود آنکه بانک مرکزی رسماً تمایلی به افزایش نرخ بهره‌ها نشان نداده است، نرخ بهره افزایش یافته است؟ در مطالعه‌ای که برای پژوهشکده پولی و بانکی در سال ۱۴۰۴ انجام داده‌ام، دلایل بنیادی فشار بر نرخ بهره اسمی را بر شمرده‌ام. یکی از مهم‌ترین عواملی که نرخ بهره اسمی را افزایش می‌دهد، افزایش نرخ تورم انتظاری است که مطابق اصل فیشر یا اثر فیشر (Fisher Effect) باید به افزایش نرخ بهره اسمی منجر شود و در حال حاضر این عامل نقش با اهمیتی در فشار برای افزایش نرخ بهره دارد؛ گرچه عوامل دیگر مانند افزایش ریسک نکول و تشدید نیاز مالی بخش عمومی نیز با اهمیت هستند. لذا، حتی اگر سیاستگذار هم تمایلی به افزایش نرخ بهره نداشته باشد، مجموعه عوامل بنیادی افزایش نرخ بهره در حال تحمیل خود هستند و نرخ بهره را افزایش خواهند داد. هر گونه تلاش برای کاهش نرخ بهره هم فقط اثر موقتی دارد و مجدداً روند صعودی را در پیش می‌گیرد.

روزنامهٔ مارزِاقتصاد

چهارشنبه ۵ مهرماه ۱۴۰۵
شماره ۱۰۰۵
www.marzeghtesad.ir

♥ استعمار ثبت سفارش واردات برنج از ۵ مهرماه
درخواست ثبت سفارش واردات کالاهای برنج سفید و غیر سفید از تاریخ ۵ مهر ماه از طریق سامانه جامع تجارت امکان پذیر است. سامانه جامع تجارت در اطلاعیه‌ای اعلام کرد: به اطلاع می‌رساند در ادامه تسهیل گری برای واردات کالاهای اساسی، درخواست ثبت سفارش واردات کالاهای برنج سفید و غیر سفید از تاریخ ۵ مهر ماه از طریق سامانه جامع تجارت امکان پذیر است.ششایان ذکر است مهلت اعتبار ثبت سفارش انواع برنج ۱۸۰ روز با تمدید ۶۰ روزه است.همچنین این نوبت از ثبت سفارش واردات کالاهای مذکور همانند دفعات قبلی بدون اعمال سقف سابقه بازرگانی می باشد.

♥ مجلس پیگیر کاهش تعرفه واردات خودروهای اقتصادی شد

عضو کمیسیون صنایع و معادن مجلس از پیگیری کاهش تعرفه واردات خودروهای اقتصادی خبر داد و رویه فعلی دولت در این حوزه را به سود واردکنندگان محدود دانست. این طرح در صورت تصویب می‌تواند دامنه انتخاب خریداران خودروهای ارزان‌قیمت را گسترش دهد.

عضو کمیسیون صنایع و معادن مجلس از پیگیری این کمیسیون برای کاهش تعرفه واردات خودروهای اقتصادی خبر داد. او رویه فعلی دولت در حوزه واردات خودرو را به نفع گروهی محدود از واردکنندگان دانست و آن را عاملی برای گران ماندن این خودروها در بازار داخل عنوان کرد.

این موضوع یکی در شرایطی مطرح می‌شود که بسیاری از خانواده‌ها به دنبال خودروی کم‌هجم و مقرون‌بصرفه برای جابه‌جایی روزمره هستند. کاهش تعرفه واردات، اگر نهایی شود، می‌تواند دامنه انتخاب خریداران را گسترش دهد و بخشی از فشار قیمتی حاکم بر بازار خودروهای داخلی را نیز کم کند.تعرفه واردات، مالیاتی است که هنگام ورود خودرو به گمرک بر اساس ارزش آن محاسبه و از واردکننده دریافت می‌شود. در آیین‌نامه فعلی کشور، این نرخ برای برخی خودروها به بیش از ۵۰ درصد ارزش گمرکی می‌رسد؛ یعنی هزینه نهایی خودرو برای خریدار، به‌طور مستقیم و چشمگیر بالاتر از قیمت اصلی آن در بازار جهانی تمام می‌شود.

عضو کمیسیون صنایع و معادن، تداوم این نرخ بالا را ناشی از منفعت‌طلبی دولت در کسب درآمد گمرکی دانست، نه صرفا حمایت از تولید داخل. به گفته او، همین سیاست باعث شده واردات خودروهای اقتصادی به‌جای رقابتی‌شدن، محدود و پرهزینه باقی بماند.

♥ کاهش تعرفه چه اثری روی جیب خریداران دارد؟

اگر تعرفه واردات خودروهای اقتصادی کاهش یابد، رقابت بین خودروهای وارداتی و تولید داخل بیش‌تر می‌شود. افزایش رقابت معمولاً به معنای گریزمنای متنوع‌تر برای خریدار و کاهش فاصله قیمتی میان محصولات داخلی و مشابه خارجی است.

با این حال، این طرح هنوز در مرحله پیگیری کمیسیون است و برای اجرا نیاز به تصویب در صحن مجلس و هماهنگی با دولت دارد. زمان دقیقی برای نهایی‌شدن آن اعلام نشده و روند تصمیم‌گیری در این حوزه در سال‌های اخیر معمولاً کند بوده است. واردات خودرو در ایران از سال‌های گذشته با محدودیت‌های متعدد همراه بوده و در برخی دوره‌ها به‌طور کامل متوقف شده است. از سال ۱۴۰۲ سهمیه‌های محدودی برای واردات باز شد، اما تعرفه‌های سنگین همچنان مانع اصلی در دسترس‌بودن خودروهای وارداتی ارزان‌قیمت برای عموم مردم است.

♥ بازار خودرو مسیر عوض کرد؛ رشد شتابان به کاهش قیمت رسید

بازار خودرو در ۳۱ شهریور ۱۴۰۵ (۲۲ سپتامبر ۲۰۲۶ (۳۱ شهریور ۱۴۰۵)) وارد فاز کاهشی شد و روند صعودی چند روز اخیر متوقف شد. به گفته بنگاه‌های معاملاتی، دامنه نوسان قیمت در بخش بزرگی از خودروها نیز محدودتر شده و همین موضوع تصمیم خرید یا فروش را برای مشتریان دشوارتر کرده است. قیمت خودرو در معاملات امروز، س‌شنبه ۳۱ شهریور ۱۴۰۵ (۲۲ سپتامبر ۲۰۲۶ (۳۱ شهریور ۱۴۰۵))، مسیر خود را تغییر داد. بر اساس اعلام بنگاه‌های معاملاتی، بازار پس از چند روز رشد پیاپی و پرشتاب، امروز وارد فاز کاهشی شد. این تغییر روند برای خانواده‌هایی که در روزهای اخیر منتظر فروکش کردن قیمت‌ها بودند، خبر مهمی است.هم‌زمان با کاهش قیمت‌ها، دامنه نوسان در بخش قابل توجهی از خودروها نیز محدودتر شد. به بیان ساده، فاصله بین بالاترین و پایین‌ترین قیمت پیشنهادی برای هر خودرو کم شده است. این وضعیت نشان می‌دهد بازار پس از هیجان روزهای گذشته، به سمت ثبات نسبی حرکت می‌کند.رشد شدید و پیوسته قیمت در روزهای گذشته، بخشی از تقاضا را از بازار خارج کرده بود. بسیاری از خریداران با دیدن افزایش‌های پیاپی، خرید را به تعویق انداختند و منتظر ماندند. این کاهش تقاضا، فشار فروش را در برخی بنگاه‌ها افزایش داد و فروشندگان را به عقب‌نشینی از قیمت‌های پیشنهادی وادار کرد.برای خریداری که قصد خرید خودرو دارد، این تغییر روند به معنای فرصت چانه‌زنی بیشتر است. برای فروشنده نیز نشانه‌ای است که ادامه قیمت‌گذاری‌های تهاجمی می‌تواند معامله را از دست او خارج کند.

نقشه تبدیل ایران به هاب منطقه

۵
مریم لطفی – ۱۸ کشور اسلامی با وجود راه اختیار داشتن ۸۰ درصد اقتصاد جهان اسلام، تنها حدود ۷ درصد اقتصاد جهان را در اختیار دارند و برای ارتقای جایگاه خود باید به زنجیره‌های ارزش جهانی متصل شوند.

اقتصاد جهان در سال‌های اخیر با تحولات گسترده‌ای از جمله جنگ تجاری آمریکا و چین، همه‌گیری کرونا، جنگ روسیه و اوکراین، بحران انرژی و رقابت بر سر فناوری‌های پیشرفته روبه‌رو شده است؛ تحولاتی که باعث شده امنیت زنجیره تأمین، کاهش ریسک‌های ژئوپلیتیکی و تنوع شرکای تجاری بیش از گذشته در تصمیم‌های اقتصادی کشورها اهمیت پیدا کند. در چنین شرایطی، پژوهش «انجمن‌آیایی کشورهای اسلامی در زنجیره ارزش جهانی» که از سوی مرکز پژوهش‌های اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران منتشر شده، نشان می‌دهد کشورهای اسلامی در صورت حرکت از صادرات مواد خام به سمت توسعه زنجیره‌های ارزش، سرمایه‌گذاری مشترک و صنایع با فناوری بالاتر، می‌توانند سهم بیشتری از اقتصاد جهانی به دست آورند.

♥ سهم ۱۸ کشور اسلامی از اقتصاد جهان

این پژوهش وضعیت ۱۸ اقتصاد اسلامی را بررسی کرده است؛ کشورهایی که حدود ۸۰ درصد اقتصاد جهان اسلام را در اختیار دارند.

بر اساس نتایج گزارش، مجموع ارزش افزوده این کشورها بیش از ۶.۱۵۳ تریلیون دلار است که ۶.۵۶ درصد ارزش افزوده جهان را تشکیل می‌دهد. مجموع ستانده آنها نیز به ۱۱.۴۸۲ تریلیون دلار می‌رسد که معادل ۵.۷۵ درصد ستانده جهانی است. با احتساب ایران، سهم این کشورها از تولید ناخالص داخلی جهان حدود هفت درصد برآورد می‌شود؛ رقمی که با توجه به جمعیت، منابع انرژی، ذخایر معدنی و موقعیت جغرافیایی جهان اسلام، همچنان کمتر از ظرفیت‌های بالقوه آنهاست.

♥ اندونزی، عربستان و ترکیه در صدر

اندونزی با بیش از یک تریلیون و ۲۶۱ میلیارد دلار ارزش افزوده، بزرگ‌ترین اقتصاد اسلامی حاضر در شبکه تولید جهانی است. پس از آن عربستان سعودی با بیش از یک تریلیون و ۵۲

بررسی طرح موسوم به «مهریه» در شورای نگهبان

♥ وزارت راه صندوق ملی مسکن را برای تسهیلات متقاضیان تقویت می‌کند

وزارت راه و شهرسازی اعلام کرد صندوق ملی مسکن با تجهیز منابع مالی پایدار و هماهنگی بیشتر با بانک‌ها تقویت می‌شود. این تغییر می‌تواند روند دریافت وام مسکن را برای متقاضیان نهایی ساده‌تر و ثبات‌تر کند.

معاون مسکن و ساختمان وزیر راه و شهرسازی از برنامه تازه این‌وزارتخانه برای تقویت صندوق ملی مسکن خبر داد. به گفته حبیب‌الله طاهرخانی، این صندوق نقش کلیدی در تأمین مالی متقاضیان مسکن دارد و باید منابع پایدارتری برای پرداخت تسهیلات جذب کند. این اظهارات در روزهای مطرح شد که بسیاری از خانوارها برای خرید یا ساخت مسکن به وام‌های بانکی وابست‌اند برای خانوارهایی که مدت‌هاست منتظر دریافت وام مسکن هستند، تقویت این صندوق می‌تواند به معنای دسترسی راحت‌تر به تسهیلات باشد. صندوق ملی مسکن منابع مالی را از محل‌هایی مانند سپرده‌های بانکی و اوراق تأمین مالی جمع‌آوری می‌کند و آن را در قالب وام به متقاضیان نهایی مسکن پرداخت می‌کند. هرچه منابع این صندوق پایدارتر باشد، نوسان در سقف و شرایط وام‌های مسکن کمتر می‌شود.

طاهرخانی در اظهارات خود سه محور اصلی را برای صندوق ملی مسکن ترسیم کرد: تجهیز منابع مالی پایدار، هم‌افزایی با شبکه بانکی و حمایت تخصصی از متقاضیان نهایی. منابع پایدار یعنی وابستگی کمتر به بودجه دولتی و اتکالی بیشتر به جریان‌های مالی مستمر مانند بازپرداخت اقساط و سپرده‌گذاری داوطلبانه. این رویکرد در بلندمدت ریسک کمبود منابع برای پرداخت وام مسکن را کاهش می‌دهد.

هم‌افزایی با شبکه بانکی نیز به این معناست که بانک‌ها به‌جای پرداخت مستقل تسهیلات

مسکن، بخشی از فرایند تأمین مالی را با صندوق ملی مسکن هماهنگ می‌کنند. این هماهنگی می‌تواند سرعت پرداخت وام را افزایش دهد و از تکرار فرایندهای اداری برای متقاضیان بکاهد.

محور سوم برنامه وزارت راه، حمایت ویژه از متقاضیانی است که قصد خرید یا ساخت واحد مسکونی برای سکونت شخصی دارند، نه خرید سرمایه‌ای. این رویکرد با هدف هدایت مصرف محدود صندوق به سمت خانوارها و اقشاری طراحی شده که واقعاً برای سکونت به وام نیاز دارند.

شهردار ساری از ورود و به‌کارگیری ۲۵ دستگاه خودروی حمل زباله شامل ۲۵ خودروی قراردادی و ۱۰ خودروی پدافندی خبر داد و گفت: هم‌زمان با تقویت ناوگان خدمات شهری، ۱۰۰۰ مخزن جدید زباله نیز در سطح شهر جامایی می‌شود تا طرح «ساری، شهر پاک» با مشارکت شهروندان اجرا شود. مازندران، مانده سلیمی سید حسن احمدی عصر دوشنبه در مراسم آغاز فعالیت‌های اجرایی خدمات شهری مناطق چهارگانه شهرداری و مله‌رو و آدام‌لش مدیریت بحران شهرداری ساری با اشاره به اقدامات انجام‌شده در راستای تحقق طرح «ساری، شهر پاک» اظهار کرد: در پی تأکیدات استاندار مازندران برای دلشتن مازندران پاک، شهرداری ساری نیز برنامه‌های مختلفی برای ارتقای وضعیت جمع‌آوری و مدیریت پسماند در شهر اجرا کرده است وی افزود: در همین راستا، با پیمانکاران برای به‌کارگیری ۲۵ دستگاه خودروی حمل زباله قرارداد منعقد شده و ۱۰۰ دستگاه خودروی دیگر نیز به‌صورت پدافندی برای جمع‌آوری زباله در شرایط خاص و مواقع ضروری اختصاص یافته است.

شهردار ساری با اشاره به برنامه تعویض و نوسازی مخازن زباله گفت: در مجموع ۱۰۰۰ مخزن زباله در سطح شهر جامنایی شده است که در مرحله نخست، ۲۰۰ مخزن با حجم ۱۱۰۰ لیتر در نقاط تعیین‌شده مستقر خواهد شد. همچنین مخازنی که در اثر استفاده یا حوادث مختلف دچار خسارت شده‌اند، تعمیر یا تعویض می‌شوند.

وی از شهروندان خواست زباله‌های خود را در نیمه دوم سال، هر شب رأس ساعت ۲۰، مقابل در منزل یا

بسیاری از

کشورهای اسلامی همچنان بخش عمده در آمد خود را از صادرات نفت، گاز و مواد اولیه تأمین می‌کنند؛ الگوی که ارزش افزوده کمتری ایجاد کرده و آنها را در برابر نوسانات بازارهای جهانی آسیب‌پذیر نگه می‌دارد.

میلیارد دلار و ترکیه با ۸۱۱ میلیارد دلار ارزش افزوده قرار دارند. امارات متحده عربی، نیجریه، ایران، بنگلادش، مالزی، مصر و پاکستان نیز دیگر اقتصادهای بزرگ اسلامی محسوب می‌شوند. با این حال، پژوهش تأکید می‌کند اندازه اقتصاد تنها معیار موفقیت نیست. کشورهایی مانند امارات، مالزی و ترکیه به دلیل حضور گسترده در حمل‌ونقل، لجستیک، خدمات مالی، تجارت و صنایع با فناوری بالاتر، سهم بیشتری از ارزش افزوده جهانی به دست آورده‌اند.

♥ اقتصاد جهانی در حال بازتعریف زنجیره‌های ارزش

بررسی‌ها نشان می‌دهد اقتصاد جهانی از الگوی «تولید در ارزان‌ترین نقطه جهان» فاصله گرفته و به سمت مدلی حرکت کرده که در آن تاب‌آوری زنجیره تأمین، امنیت انرژی و کاهش ریسک‌های سیاسی اهمیت بیشتری یافته است.به همین دلیل، کشورهایی که در مسیر کریدورهای بین‌المللی قرار دارند یا از منابع انرژی و مواد اولیه راهبردی برخوردارند، می‌توانند نقش پررنگ‌تری در اقتصاد جهانی ایفا کنند؛ ظرفیتی که بسیاری از کشورهای اسلامی از جمله ایران از آن برخوردارند.

♥ سه گروه از کشورهای اسلامی در زنجیره ارزش

پژوهشگران با بررسی شبکه تولید جهانی، کشورهای اسلامی را در سه گروه طبقه‌بندی کرده‌اند.

گروه نخست شامل امارات متحده عربی، عربستان سعودی، مالزی، اندونزی، برونی و اردن است که در هسته زنجیره ارزش جهانی قرار دارند و علاوه بر تولید، در حمل‌ونقل، خدمات مالی، لجستیک، تجارت و جذب سرمایه نیز نقش مؤثری دارند.گروه دوم شامل ترکیه، مصر، قرقاقستان، تونس و مراکش است که به واسطه موقعیت جغرافیایی و زیرساخت‌های حمل‌ونقل، حلقه اتصال میان خوشه‌های مختلف اقتصادی محسوب می‌شوند.در گروه سوم نیز کشورهای مانند پاکستان، بنگلادش، نیجریه، سنگال، کمرون و ساحل عاج قرار دارند که همچنان وابستگی

♥ اجاره دلاری خانه در تهران از مذاکرات پنهانی به آگهی‌های آنلاین رسید

اجارمبها به دلار که پیش‌تر فقط در چانه‌زنی خصوصی میان موجر و مستاجر مطرح می‌شد، حالا در آگهی‌های رسمی سایت‌های ملکی هم دیده می‌شود. این روند هزینه مسکن بخشی از مستاجران را مستقیم به نوسان نرخ ارز وابسته می‌کند.بررسی چند پلتفرم آنلاین رهن و اجاره در تهران نشان می‌دهد شمار آگهی‌هایی که مبلغ اجاره را دلار اعلام می‌کنند، در روزهای منتهی به ۲۲ سپتامبر (۳۱ شهریور) افزایش یافته است. تا پیش از این، درج علنی رقم دلاری در آگهی کم‌سابقه بود و بیشتر معاملات به‌صورت شفاهی و پشت درهای بسته جوش می‌خورد. دلیل اصلی این تغییر، بی‌اعتمادی موجران به ثبات ارزش ریال است. وقتی نرخ ارز در یک بازه کوتاه نوسان زیادی دارد، مالک برای حفظ قدرت خرید ماهانه خود، اجاره را به دلار قفل می‌کند. نتیجه عملی برای مستاجر این است که رقم نهایی پرداختی هر ماه، بسته به نرخ روز صرفی، بالا و پایین می‌شود؛ چیزی که در قرارداد اجاره ریالی سابقه نداشت.این شیوه بیشتر در محدوده‌های پرتقاضای شمال و مرکز تهران دیده می‌شود، جایی که مستاجر خارجی یا کاربر با درآمد ارزی هم در بازار حضور دارد. برای این گروه، پرداخت دلاری ساده‌تر است، اما برای مستاجر عادی که درآمد ریالی، این مدل عملاً باز نوسان ارز را از دوش مالک به دوش او منتقل می‌کند.پول رسمی معاملات داخلی کشور برای نوسان و بسیاری از حقوق‌دانان بازار مسکن نسبت به الزام‌آور بودن قرارداد اجاره‌ای که مبلغ آن صرفاً به دلار درج شده هشدار می‌دهند. در عمل، برای ثبت رسمی و طرح دعوی احتمالی، باید مبلغ دلاری بر اساس نرخ روز به ریال تبدیل و در سند قید شود؛ نبود این تبدیل، دست‌کم مستاجر را در اختلاف‌های بعدی با اِیاهم بیشتری روبه‌رو می‌کند. اِیاهم دیگر به نرخ مبنای تسویه برمی‌گردد. طرفین قرارداد باید از ابتدا مشخص کنند کدام نرخ

ارز – نرخ بازار آزاد، نرخ سامانه نیما یا نرخ توافق – مبنای پرداخت ماهانه است. نبود این توافق شفاف، زمینه‌ساز دعوی مالک و مستاجر در پایان هر دوره اجاره خواهد بود. برای مستاجری که درآمدش ریالی است، رشد ناگهانی نرخ دلار می‌تواند اجاره ماهانه را در یک شب به‌طور محسوس افزایش دهد، بدون آنکه حقوق یا درآمد او متناسب رشد کرده باشد. این فاصله میان درآمد ریالی و هزینه دلاری، ریسک اصلی این مدل قرارداد برای خانوارهای عادی است و پیش از امضای هر قرارداد باید به‌روشنی سنجیده شود

در محل مخازن قرار دهند تا نیروهای خدمات شهری بتوانند عملیات جمع‌آوری را در طول شب انجام دهند

شهردار ساری تأکید کرد: شهروندان از قرار دادن زباله در طول روز خودداری کنند؛ چراکه این اقدام

بیشتری به صادرات مواد خام و صنایع کم‌فناوری دارند.

♥ ایران: ظرفیت بالا، حضور محدود

به اعتقاد پژوهشگران، ایران با قرار گرفتن در چهارراه اتصال آسیای مرکزی، قفقاز، خلیج فارس، دریای عمان، شبه‌قاره هند و اروپا و همچنین برخورداری از منابع عظیم انرژی و بازار داخلی بزرگ، ظرفیت قابل توجهی برای حضور در زنجیره ارزش جهانی دارد.با این حال، تحریم‌ها، کاهش سرمایه‌گذاری خارجی، دشواری انتقال فناوری، ارتباط محدود با شبکه‌های بین‌المللی تولید و ضعف پیوند با صنایع جهانی موجب شده سهم ایران از زنجیره ارزش جهانی متناسب با ظرفیت‌هایش نباشد. به همین دلیل، ایران با وجود قرار گرفتن در میان اقتصادهای بزرگ اسلامی، از نظر ادغام در شبکه تولید جهانی با کشورهایی مانند امارات، ترکیه و مالزی فاصله دارد.ایران با وجود قرار گرفتن در میان اقتصادهای بزرگ اسلامی، از نظر ادغام در شبکه تولید جهانی با کشورهای مانند امارات، ترکیه و مالزی فاصله دارد.

♥ رمز موفقیت امارات و ترکیه

گزارش نشان می‌دهد امارات و ترکیه طی دو دهه گذشته مسیر توسعه خود را از صادرات صرف کالا به سمت خدمات، لجستیک، سرمایه‌گذاری و صنایع دارای ارزش افزوده تغییر داده‌اند.

امارات با توسعه بنادر، مناطق مالی به یکی از مهم‌ترین هاب‌های تجاری جهان تبدیل شده و ترکیه نیز با تقویت صنایع تولیدی و حضور گسترده در بازارهای جهانی، جایگاه خود را در زنجیره ارزش ارتقا داده است.

در مقابل، بسیاری از کشورهای اسلامی همچنان بخش عمده درآمد خود را از صادرات نفت، گاز و مواد اولیه تأمین می‌کنند؛ الگوی که ارزش افزوده کمتری ایجاد کرده و آنها را در برابر نوسانات بازارهای جهانی آسیب‌پذیر نگه می‌دارد.

♥ کریدورهای تجاری و اقتصاد حلال

پژوهشگران معتقدند رقابت بر سر مسیرهای ترانزیتی، امنیت انرژی و دسترسی به بازارها، اهمیت کریدورهایی مانند شمال – جنوب، ابتکار «کمربند و جاده» چین و کریدور هند – خاورمیانه –اروپا را افزایش داده است.ایران در صورت توسعه زیرساخت‌های حمل‌ونقل، تسهیل تجارت و گسترش همکاری‌های منطقه‌ای می‌تواند از موقعیت جغرافیایی خود برای ایفای نقش پررنگ‌تر در شبکه تولید جهانی استفاده کند.ایران نیز در صورت توسعه زیرساخت‌های حمل‌ونقل، تسهیل تجارت و گسترش همکاری‌های منطقه‌ای می‌تواند از موقعیت جغرافیایی خود برای ایفای نقش پررنگ‌تر در شبکه تولید جهانی استفاده کند.

این گزارش همچنین تشکیل یک «ابرهاب اقتصاد حلال» را پیشنهاد می‌کند تا کشورهای اسلامی با تقسیم کار منطقه‌ای و تکمیل زنجیره‌های ارزش، سهم بیشتری از بازار محصولات و خدمات حلال به دست آورند؛ بازاری که علاوه بر صنایع غذایی، حوزه‌هایی مانند دارو، تجهیزات پزشکی، گردشگری، خدمات مالی اسلامی، پوشاک و اقتصاد دیجیتال را نیز در بر می‌گیرد.

♥ راهکارهای پیشنهادی برای ایران

در بخش دلالت‌های سیاستی، پژوهشگران بر افزایش اتصال اقتصاد ایران به زنجیره‌های ارزش منطقه‌ای و جهانی تأکید دارد.توسعه کریدور شمال – جنوب، تکمیل زیرساخت‌های ریلی، بندری و لجستیکی، تسهیل تجارت با کشورهای همسایه، حمایت از صنایع صادرات‌محور، توسعه صنایع پایین‌دستی، بهبود محیط کسب‌وکار و گسترش همکاری‌های اقتصادی با کشورهای اسلامی، از مهم‌ترین اقداماتی است که می‌تواند جایگاه ایران را در شبکه ارزش جهانی ارتقا دهد.

♥ آینده رقابت بر سر ارزش افزوده است

بر این اساس آینده اقتصاد جهان بیش از گذشته به جایگاه کشورها در زنجیره‌های تولید، فناوری و نوآوری وابسته خواهد بود. کشورهایی که تنها به صادرات مواد خام متکی بمانند، سهم محدودی از ارزش افزوده جهانی خواهند داشت. اما اقتصادهایی که بتوانند در حلقه‌های طراحی، تولید، خدمات، لجستیک و فناوری حضور مؤثر داشته باشند، از منافع بیشتری برخوردار می‌شوند.

در واقع اگرچه ۱۸ کشور اسلامی مورد بررسی حدود هفت درصد اقتصاد جهان و نزدیک به ۸۰ درصد اقتصاد جهان اسلام را در اختیار دارند، اما ظرفیت‌های آنها بسیار فراتر از این ارقام است. از نگاه پژوهشگران، آینده اقتصاد جهان بر پایه شبکه‌های تولید و زنجیره‌های ارزش شکل خواهد گرفت و کشورهای اسلامی نیز برای ارتقای جایگاه خود ناگزیرند با توسعه همکاری‌های اقتصادی، سرمایه‌گذاری مشترک و تکمیل زنجیره‌های ارزش، از نقش صادر کننده مواد خام فراتر رفته و به بازیگران اثرگذار نظم جدید اقتصادی تبدیل شوند.

سخت‌گویی شورای نگهبان در جدیدترین گزارش خود به مردم، اشکالات و ابهامات فقهی و حقوقی طرح «اصلاح موادی از قانون نحوه اجرای محکومیت‌های مالی و قانون مدنی» را تشریح کرد. هادی طحان نظیف سخت‌گویی شورای نگهبان در صد و هفتمین گزارش از سلسله گزارش‌های خود به مردم، اشکالات و ابهامات فقهی و حقوقی شورای نگهبان به طرح «اصلاح موادی از قانون نحوه اجرای محکومیت‌های مالی و قانون مدنی» را تشریح کرد که متن این گزارش به شرح زیر است: طرح «اصلاح موادی از قانون نحوه اجرای محکومیت‌های مالی و قانون مدنی» که اول شهریورماه ۱۴۰۵ به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید، پس از بررسی در هیئت عالی نظارت بر حسن اجرای سیاست‌های کلی نظام مجمع تشخیص مصلحت نظام و اعلام مغایرت آن با سیاست‌های کلی نظام، در شورای نگهبان نیز بررسی شد و مصوبه مذکور واجد ایرادات شرعی و ابهاماتی شناخته شد.این مصوبه در شش ماده، احکامی درباره استفاده از نظارت الکترونیکی برای محکومان مالی، شش‌ایابی اموال بدهکاران، تعدیل اقساط بدهی، انتقال اموال با انگیزه فرار از دین و برخی حقوق و تکالیف زوجین پیش‌بینی کرده است.در جریان بررسی این مصوبه، چندین جلسه با حضور موافقان و مخالفان آن با اعضای شورای نگهبان نشست که کارشناسان پژوهشکده شورای نگهبان برگزار شد و دیدگاه‌ها و استدلال‌های آنان شنیده شد. ابعاد فقهی مصوبه نیز طی جلسات مشورتی فقهی شورای نگهبان مورد بررسی قرار گرفت. در نهایت نیز کارشناسان پژوهشکده، مفاد مصوبه و ابعاد حقوقی و اجرایی آن را بررسی کردند و نتایج این بررسی‌ها برای استفاده در فرایند تطبیق مصوبه با موازین شرع و قانون اساسی، در اختیار اعضای شورای نگهبان قرار گرفت.

♥ ورود ۶۵۰ همتی بانک‌ها به مسکن؛ چرا خانه از دسترس مردم دور تر شد؟

سرمایه‌گذاری ۶۵۰ هزار میلیارد تومانی بانک‌ها در بازار مسکن، به گفته کارشناسان یکی از عوامل اصلی افزایش قیمت مسکن و کاهش قدرت خرید خانوارهاست. این حجم از منابع، به‌جای تأمین مالی تولید، وارد بازار زمین و ساختمان شده و فشار تقاضا را در شرایط رکود ساخت‌وساز تشدید کرده است. ورود گسترده تسهیلات به بازار مسکن یکی از دلایل اصلی اختلال در این بازار عنوان شده است. مجید گودرزی، کارشناس اقتصادی، می‌گوید بخش بزرگی از منابع بانکی که باید صرف تسهیلات تولیدی می‌شد، به خرید و ساخت ملک اختصاص یافته است.

بر پایه این بررسی، حجم ورود بانک‌ها به بازار مسکن به ۶۵۰ هزار میلیارد تومان رسیده است. این رقم، به معنای آن است که سهم مسکن از منابع بانکی، بسیار فراتر از سهم واقعی این بخش در تولید ناخالص داخلی است. نتیجه مستقیم آن، کمبود نقدینگی برای بخش‌های مولد و افزایش فشار تقاضا در بازار ملک است.

گودرزی دلیل این روند را سودآوری بالای سرمایه‌گذاری در زمین و ساختمان نسبت به تسهیلات‌دهی به تولید می‌داند. به گفته او، وقتی بازدهی خرید ملک از سود تسهیلات بانکی بیشتر باشد، بانک‌ها ترجیح می‌دهند خود مستقیم وارد این بازار شوند. این رفتار، رقابت بانک‌ها با متقاضیان واقعی مسکن را به همراه دارد.

این کارشناس تأکید می‌کند که تمرکز منابع بانکی روی ملک، عرضه اعتبار به واحدهای تولیدی کوچک و متوسط را محدود کرده است. کارخانچها و کارگاه‌هایی که برای تأمین سرمایه در گردش به تسهیلات نیاز دارند، در رقابت با بخش مسکن، سهم کمتری از منابع بانکی دریافت می‌کنند.

افزایش تقاضای بانک‌ها برای خرید و ساخت ملک، قیمت مسکن را در برخی مناطق شهری بالا برده است. برای خانوارهایی که هنوز صاحب‌خانه نشده‌اند، این روند به معنای دورتر شدن فاصله دستمزد و قیمت مسکن است. اجاره‌مبها نیز به‌طور غیرمستقیم از همین مسیر تحت فشار قرار می‌گیرد.

علاوه بر ایجاد ناهنجاری بصری، چهره شهر را نیز مخدوش می‌کند. همکاری مردم با شهرداری در رعایت ساعت تعیین‌شده، نقش مهمی در پاکیزگی و زیبایی ساری خواهد داشت. وی در بخش دیگری از سخنان خود با اشاره به آمادگی شهرداری برای مدیریت بحران گفت: جلسات متعددی بامحوریت مدیریت بحران در استانداری مازندران برگزار شده و شهرداری ساری نیز برای مواجهه با شرایط جوی و حوادث احتمالی در ماههای پیش‌رو آمادگی لازم را ایجاد کرده است. احمدی ادامه داد: تجهیزاتی از جمله کتک‌کش، روبین‌موتور، موتوربرق و خودروهای لجن‌کش خریداری، تعمیر و اورال شده‌اند تا در زمان وقوع بحران، امکان امدادرسانی و رفع مشکلات در کوتاه‌ترین زمان فراهم باشد. شهردار ساری همچنین از اجرای اقدامات پیشگیرانه در سطح شهر خبر داد و گفت: پایش و هرس درختان شهری نیز در دستور کار قرار گرفته است تا احتمال بروز خطر در زمان بارندگی شدید، وزش باد و وقوع سیلاب کاهش یابد. وی از شهروندان خواست در صورت مشاهده هر گونه مشکل یا حادثه، موضوع را از طریق سامانه‌های ارتباطی شهرداری اطلاع دهند تا نیروهای مربوطه با استفاده از تجهیزات موجود، در سریع‌ترین زمان ممکن برای رفع مشکل اقدام کنند.در این مراسم، محمدی مدیرکل مدیریت بحران مازندران، سیدحسین یوسفی و حسین وریجی، اعضای شورای اسلامی شهر، شهرداران مناطق، عطایی معاون خدمات شهری، رحیمی رئیس سازمان پسماند شهرداری و جمعی دیگر از مدبران شهرداری ساری حضور داشتند.

♥ افزایش قیمت طلا متوقف شد

قیمت طلا در معاملات روز سه‌شنبه بازار جهانی تحت تاثیر انتظارات برای تداوم نرخ‌های بهره بالا، از رشد بازماند و سرمایه‌گذاران در انتظار اظهارات مقام‌های فدرال رزرو درباره مسیر سیاست پولی بانک مرکزی آمریکا هستند.

قیمت هر اونس طلا برای تحویل فوری در معاملات روز جاری، با تغییر اندکی در سطح ۴۳۲۲ دلار و ۴۱ سنت معامله شد. معاملات این بازار روز گذشته به ۰.۸ درصد کاهش بسته شده بود.

قیمت هر اونس طلا در بازار معاملات آتی آمریکا نیز با ۰.۱ درصد کاهش، به ۴۳۷۹ دلار و ۳۰ سنت رسید.قیمت نفت در معاملات روز جاری برای نخستین بار طی پنج روز گذشته افزایش یافت «کریس وستون»، مدیر بخش تحقیقات شرکت «پپرستون» (Pepperstone) اظهار کرد: با توجه به محدود بودن انتشار داده‌های اقتصادی آمریکا در هفته جاری، سرمایه‌گذاران اظهارات مقام‌های فدرال رزرو را برای یافتن نشانه‌ایی درباره احتمال افزایش دوباره نرخ بهره در ماه اکتبر دنبال خواهند کرد. قیمت نفت خام نیز یکی دیگر از عوامل مورد توجه بازار است.

«وستون» گفت: با وجود اینکه قیمت نفت خام اندکی از اوج‌های اخیر خود عقب‌نشینی کرده است، اما بازگشت قیمت نفت به روند صعودی و افزایش انتظارات تورمی می‌تواند فشار بر فدرال رزرو برای حفظ نرخ‌های بهره بالا را بیشتر کند و احتمالاً همچنان برای طلا مانع ایجاد خواهد کرد.

فدرال رزرو هفته گذشته نرخ بهره سیاست خود را ۰.۲۵ واحد درصد افزایش داد، از احتمال افزایش‌های بیشتر در ماه‌های آینده خبر داد.

در حالی که طلا به طور سنتی به عنوان یک پوشش در برابر تورم و ریسک‌های ژئوپلیتیکی شناخته می‌شود، جذابیت خود را به عنوان یک دارایی بدون بازده در محیطی با نرخ بهره بالا از دست می‌دهد.بر اساس گزارش روتنبر، «آلبرت موسالم»، رئیس فدرال رزرو سسنت‌لوتئیس، نیز گفت: بانک مرکزی آمریکا احتمالاً برای مهار تورمی که ناشی از تقاضای قوی و همچنین شوک قیمت کالاهاست و اکنون فراتر از نفت گسترش یافته، باید نرخ بهره را بیشتر افزایش دهد. او افزود: برای فدرال رزرو بهتر است زودتر اقدام کند تا اینکه منتظر بماند.

در بازار سایر فزلات ارزشمند،بهای هر اونس نقره با ۰.۱ درصد کاهش، به ۶۵ دلار و ۹۹ سنت رسید. بهای هر اونس پلاتین با ۰.۶ درصد کاهش، به ۱۷۸۶ دلار و ۴۳ سنت رسید و هر اونس پالادیوم با ۰.۴ درصد کاهش، به ۱۲۹۶ دلار و ۴۰ سنت رسید.

♥ بیت‌کوین تا ۸۶ هزار دلار اوج گرفت

بیت‌کوین با رسیدن به ۸۶ هزار دلار، به بالاترین قیمت خود در هشت ماه گذشته رسید و نقد شدن موقعیت‌های فروش و ورود دوباره سرمایه به صندوق‌های قابل معامله در بورس، از عوامل این رشد بودند.

«کوین‌دسک» روز دوشنبه ۲۱ سپتامبر گزارش کرد، بیت‌کوین با عبور از سطح ۸۲ هزار دلار، روند صعودی خود را ادامه داد و به ۸۶ هزار دلار رسید. سطح ۸۲ هزار دلار از اگوست به‌عنوان مقاومت کلیدی، مانع از افزایش بیشتر قیمت بیت‌کوین شده بود.

عبور قیمت بیت‌کوین از این سطح مقاومتی، موج گسترده‌ای از نقد شدن موقعیت‌های فروش به همراه داشت، به‌طوری‌که داده‌های پلتفرم «کوین‌گلس» نشان داد حدود ۷۵۰ میلیون دلار از موقعیت‌های فروش در بازار مشتقات رمزارزها، هم‌زمان با عبور بیت‌کوین از ۸۲ هزار دلار نقد شدند. سفارش‌های خریدی که در جریان بسته شدن این موقعیت‌های ایجاد شده بود، به افزایش بیشتر قیمت کمک کرد.

جیم فرابولو، رئیس پژوهش دارایی‌های دیجیتال در شرکت «چارلز شولب» گفت: رشد پنج درصدی بیت‌کوین در ساعات ابتدای معاملات، تحت تاثیر نقد شدن موقعیت‌های فروش در قراردادهای آتی دائمی بوده است.

همزمان، استفاده از معاملات اهرمی نیز به‌سرعت در حال افزایش است. داده‌های پلتفرم «کوین‌الایز» نشان می‌دهد موقعیت‌های باز در معاملات آتی بیت‌کوین با سرعتی بیشتر از قیمت این رمزارز افزایش یافته و پس از عبور قیمت از سطح مقاومت، حدود دو میلیارد دلار موقعیت اهرمی جدید ایجاد شده است.

ورود سرمایه به صندوق‌های قابل معامله در بورس بیت‌کوین آمریکا نیز بار دیگر افزایش یافت. این صندوق‌ها پس از آنکه سنای آمریکا نتوانست رای‌گیری مقدماتی درباره «قانون شفافیت» (Clarity Act) را پیش ببرد و افزایش نرخ بهره فدرال رزرو بر احساسات بازار تاثیر گذاشت، در مجموع ۲۴۶ میلیون دلار خروج سرمایه ثبت کردند. با این حال، جریان سرمایه در پنجشنبه گذشته، به ۱۶۰ میلیون دلار و در جمعه به ۴۳۲ میلیون دلار ورود خالص سرمایه رسید.

رشد اخیر همچنین قیمت بیت‌کوین را بالاتر از ۸۲ هزار و ۲۲۵ دلار، یعنی میانگین قیمت تمام‌شده سرمایه‌گذاران در صندوق‌های قابل معامله در بورس بیت‌کوین آمریکا، قرار داد. به این ترتیب، میانگین سرمایه‌گذاری در این صندوق‌ها دوباره وارد محدوده سود شد.اکنون توجه بازار به سطح ۹۰ هزار دلار معطوف شده است. نیکلای ساندگار، تحلیلگر ارشد پژوهشی در شرکت «ئانسن»، ۸۷ هزار دلار را نخستین سطح قیمتی مهم دانست و پس از آن، ۹۰ هزار دلار و حدود ۹۲ هزار دلار را مناطق کلیدی بعدی معرفی کرد. جاسپر دماهر، معامله‌گر فرابورس در شرکت «وینترموث» نیز احتمال حرکت بیت‌کوین به سمت ۹۰ هزار دلار را مطرح کرد.

۱۲ هزار و ۱۵ همت بوده و رشد پنج‌ماهه آن سال نیز ۱۸ درصد ثبت شده بود. اگر رقم حدود ۱۸ هزار و ۵۴۰ همتی مرداد امسال را با حدود ۱۲ هزار و ۱۵ همت مرداد سال گذشته مقایسه کنیم، رشد نقطه به نقطه نقدینگی در این بازه حدود ۵۴ درصد به دست می‌آید. این محاسبه البته بر پایه رقم استنباط شده از رشد ۱۹ درصدی اعلام شده برای سال جاری انجام شده و تا زمان انتشار رقم قطعی مرداد از سوی بانک مرکزی باید آن را برآورد دانست.نکته مهم در تحلیل وضعیت فعلی این است که نقدینگی رشد بسیار بالایی را در سال گذشته تجربه کرده بوده؛ به‌گونه‌ای که در پایان اسفند ۱۴۰۴ نسبت به اسفند ۱۴۰۳ معادل ۵۳.۳ درصد رشد کرده بود و پایه پولی نیز در همین مدت ۶۱.۵ درصد افزایش یافته بود.بنابراین حتی اگر شتاب رشد نقدینگی در ماه‌های ابتدایی امسال کاهش پیدا کرده، اثر افزایش شدید سال گذشته همچنان در سطح کل نقدینگی باقی مانده است. به همین دلیل است که میان کاهش شتاب رشد و کاهش حجم نقدینگی باید تفاوت گذاشت؛ سیاست بانک مرکزی در حال حاضر به معنای کوچک شدن حجم نقدینگی نیست، بلکه هدف آن کاهش سرعت اضافه شدن نقدینگی جدید به اقتصاد است.همتی نیز دقیقاً بر همین موضوع تاکید کرده و گفته است که بانک مرکزی با برنامه‌ریزی برای استفاده از ابزارهای موثر پولی و به ویژه کنترل جدی خلق نقدینگی توسط بانکها، در ماه‌های اخیر توانسته شتاب رشد نقدینگی را بگیرد.

همچنین برخی برآوردهای رسانه‌ای که با استفاده از صورت‌های مالی بانک‌های بورسی انجام شده‌اند، حجم نقدینگی مرداد را بیش از ۲۰ هزار همت تخمین زده‌اند، اما این ارقام برآوردی هستند و به دلیل تفاوت روش محاسبه نباید در کنار رقم رسمی بانک مرکزی به عنوان یک آمار قطعی قرار گیرند.

در نتیجه، فعلاً مطمئن‌ترین تصویر این است که نقدینگی کشور در پایان مرداد در محدوده ۱۸.۵ هزار همت قرار گرفته و از ابتدای سال حدود ۱۹ درصد افزایش یافته است؛ اما برای اعلام دقیق رشد ماهانه مرداد نسبت به تیر باید منتظر انتشار آمار رسمی کل‌های پولی بانک مرکزی ماند.

♥ با مهار نقدینگی، ضرب رشد تورم هم گرفته می‌شود

اهمیت این آمار از آنجا بیشتر می‌شود که کنترل نقدینگی یکی از محورهای اصلی سیاست پولی بانک مرکزی در سال جاری است. در این راستا رئیس کل بانک مرکزی اظهار امیدواری کرده که با مهار رشد نقدینگی، کاهش شتاب رشد تورم که به گفته او از تیرماه آغاز شده، در شهریور نیز ادامه پیدا کند.

در همین حال، رئیس کل بانک مرکزی تاکید کرده سیاست کنترل نقدینگی قرار نیست به معنای توقف تامین مالی اقتصاد باشد. به گفته همتی، شبکه بانکی در پنج ماه نخست امسال ۴۱۰۰ همت از طریق تسهیلات تولید تامین مالی کرده که نسبت به ابتدای سال ۶۸ درصد رشد داشته است. همچنین میزان تامین مالی از طریق ابزارهای تامین مالی زنجیره‌ای از ابتدای سال به ۲۶۹ همت رسیده است این موضوع نشان می‌دهد سیاست‌گذار پولی تلاش دارد میان دو هدف متفاوت تعادل ایجاد کند؛ از یک سو جلوگیری از خلق بی‌ضابطه نقدینگی توسط بانک‌ها و از سوی دیگر جلوگیری از تشدید محدودیت اعتباری بانک‌ها و تولید.

در مجموع، آخرین داده‌ها تصویری دو گانه از وضعیت نقدینگی ارائه می‌دهند؛ از یک طرف رشد پنج‌ماهه امسال در محدوده ۱۹ درصد قرار گرفته که تنها یک واحد درصد بالاتر از مدت مشابه سال گذشته است و از دید بانک مرکزی نشانه کاهش شتاب رشد محسوب می‌شود؛ از طرف دیگر، سطح نقدینگی نسبت به مرداد سال گذشته به صورت برآوردی بیش از ۵۰ درصد افزایش یافته و در محدوده ۱۸.۵ هزار همت قرار گرفته است.بنابراین آنچه در ماه‌های آینده اهمیت بیشتری خواهد داشت، نه صرفاً حجم نقدینگی، بلکه مسیر رشد آن، ترکیب خلق پول، سهم بانک‌ها در ایجاد نقدینگی و نسبت این رشد با تولید و تورم است. متغیرهایی که مشخص خواهند کرد سیاست کنترل نقدینگی بانک مرکزی تا چه اندازه توانسته سرعت رشد پول در اقتصاد را کاهش دهد.

وزیر صنعت، معدن و تجارت بر ضرورت افزایش تولید، توجه به انتظارات مردم و حرکت صنعت خودرو به سمت تولید خودروهای کم‌مصرف و هیبریدی تاکید کرد.

سیدمحمد اتابک در جریان بازدید از مجموعه ایران‌خودرو و بررسی شرایط تولید این شرکت، اظهار کرد: انتظار مردم از خودروسازان را به‌طور مستقیم به تولیدکنندگان منتقل کرده‌ایم و دولت نیز در شرایط فعلی، حداکثر حمایت و کمک خود را برای استمرار و تقویت تولید به کار خواهد گرفت.

وی افزود: انتظار ما از خودروسازان، علاوه بر تداوم تولید، افزایش تیراژ، ارتقای کیفیت و توجه جدی به رضایت مردم است و امیدواریم تلاش‌هایی که در مجموعه‌های مختلف تولیدی کشور و به‌ویژه ایران‌خودرو در حال انجام است، به افزایش تولید و بهبود شرایط بازار منجر شود.

وزیر صمت با تاکید بر ضرورت تقویت اتکای کشور به تولید داخلی گفت: در شرایط سخت فعلی، انتظار ما از تولیدکنندگان داخلی این است که ظرفیت تولید خود را افزایش دهند تا بتوانیم بیش از گذشته بر توان تولید داخل تکیه کنیم. این انتظار تنها متوجه یک مجموعه نیست و سایر خودروسازان، از جمله سایپا و دیگر فعالان این صنعت نیز باید برای افزایش تولید و عرضه محصولات جدید تلاش کنند.

تسهیلات ارزی؛ سپر دفاع در برابر تورم

برابر رشد هزینه‌های تولید است.

♥ پایداری ذخایر استراتژیک در مواجهه با تکان‌های بین‌المللی

امنیت غذایی در دوران تشدید تنش‌های ژئوپلیتیک و نوسانات نرخ غلات در بازارهای جهانی، مستلزم تاباوری حداکثری انبارهای استراتژیک کشور است. با اعطای تسهیلات ارزی توسط بانک‌ها، شرکت‌های بازرگانی دولتی و واردکنندگان بخش خصوصی می‌توانند در پنجره‌های زمانی که قیمت‌های جهانی در کف قرار دارد، خریدهای عمده را ثبت و محموله‌ها را به داخل کشور منتقل کنند، بدون اینکه نگران نقدینگی ربایی یا کمبود لحظاتی از در حساب‌های بانک مرکزی باشند. این اقدام عملاً یک لایه حفاظتی محکم پیرامون موجودی کالاهای پایه ایجاد می‌کند و کشور را در برابر نوسانات ناگهانی قیمت جهانی مواد غذایی بیمه می‌سازد؛ عاملی که مانع از بروز هرگونه پدیده فحطی ساختگی یا کمبود مقطعی در اقلام اساسی نظیر روغن خوراکی و برنج در سطح فروشگاه‌های زنجیره‌ای خواهد شد.

♥ چالش مجوری: ضرورت پوشش ریسک نوسان نرخ ارز

با وجود تمام مزایای برشمرده، تحقق پایدار این اهداف در گرو مدیریت یک ریسک بنیادین به نام نوسان نرخ تسبوه در سررسید است. چنانچه سازوکار مشخصی برای تعیین نرخ بازپرداخت ارز در روز موعد سررسید وام تعریف نشود، واردکننده در برزخ عدم اطمینان نسبت به تعهدات آتی خود باقی می‌ماند. اگر ارز در بازه چندماهه پس از ثبت قیمت رویه‌رو شود و واردکننده مکلف به تسویه با نرخ روز باشد، سود ناشی از ترخیص سریع کالا به‌سرعت به زیان‌های هنگفت تبدیل خواهد شد و واردکنندگان از پذیرش این خطوط اعتباری سر باز خواهند زد.

پیمان سلطانی، کارشناس بانکی، در این خصوص تاکید می‌کند انتقال بار تامین مالی واردات اساسی به شبکه بانکی تصمیمی سنجیده‌برای نجات معیشت مردم از تورم رکودی است، اما بدون طراحی ابزارهای نوین پوشش ریسک نظیر قراردادهای آتی ارزی، سوآپ یا صدور ضمانت‌نامه‌های قطعی تثبیت نرخ تسویه، این طرح در بلندمدت با نکل مطالبات بانکی و افزایش دارایی‌های منجمد بانک‌ها رویه‌رو خواهد شد؛ بنابراین بانک مرکزی باید سازوکار مصون‌سازی نرخ بازپرداخت از هم‌زمان با شرونامه اعطای این تسهیلات عملیاتی سازد تا اثر مثبت این گشایش بر معیشت جامعه پایدار بماند.

♥ طلای ۱۸ عیار، برنده رقابت بازدهی یک‌ساله؛ رقیبان کجا ایستادند؟

بررسی بازدهی دارایی‌های طلامحور در ۱ سال گذشته نشان می‌دهد طلای ۱۸ عیار با ۱۶۵ درصد رشد، بیشترین بازده را میان این دارایی‌ها ثبت کرده است. برنده این رقابت اما ثابت نیست؛ در بازه‌های زمانی کوتاه‌تر، دلار و سکه امامی جای طلا را در صدر جدول گرفت‌ه‌اند.

مقایسه بازدهی دارایی‌های مرتبط با طلا در یکسال گذشته نشان می‌دهد این بازار در مجموع، بازدهی سرعقی داشته است. سرعقی به این معناست که ارزش هر یک از این دارایی‌ها دست‌کم ۲ برابر شده است. طلای ۱۸ عیار در صدر این فهرست قرار دارد و با ۱۶۵ درصد رشد، بیشترین بازده یکساله را به خود اختصاص داده است. این جایگاه برای کسی که پس‌انداز خود را در طلا نگه داشته، معنای روشنی دارد؛ هر ۱ میلیون تومان سرمایه در طلای ۱۸ عیار، طی یکسال گذشته به حدود ۲ میلیون و ۶۵۰ هزار تومان رسیده است. نکته مهم‌تر اما این است که برنده این رقابت، در بازه زمانی مختلف تغییر می‌کند.

در مقیاس بازدهی مشابه، دلار آمریکا مدرش‌ترین بازدهی است، نه طلا این یعنی کسی که برای کسی که پس‌انداز خود را در طلا نگه داشته، معنای روشنی دارد؛ هر ۱ میلیون و ۶۵۰ هزار تومان سرمایه در طلای ۱۸ عیار، طی یکسال گذشته به حدود ۲ میلیون و ۶۵۰ هزار تومان رسیده است. نکته مهم‌تر اما این است که برنده این رقابت، در سایر دارایی‌های طلامحور پیشی گرفته است. این جایگاهی صدرنشینی نشان می‌دهد بازدهی هر دارایی به باقی زمانی سرمایه‌گذاری بستگی دارد. دارایی‌ای که در بازه کوتاه رشد بیشتری دارد، لزوماً در بازه بلندمدت هم برنده نمی‌ماند و برعکس.

در پایین جدول بازدهی یکساله، سکه گرمی با ۱۱۵ درصد رشد قرار دارد. این رقم هر چند کمترین بازده میان دارایی‌های طلامحور در این مقایسه است، همچنان بازدهی سرعقی محسوب می‌شود و از رشد ۱۰۰ درصدی عبور کرده است.

به‌طور کلی، داده‌های یکسال گذشته نشان می‌دهد تمام دارایی‌های طلامحور، فارغ از رتبه‌شان در جدول، بازدهی بالای ۱۰۰ درصد ثبت کرده‌اند. فاصله میان بالاترین و پایین‌ترین بازده این فهرست، ۵۰ واحد درصد است؛ رقمی که تفاوت محسوس عملکرد میان زیرمجموعه‌های این بازار را نشان می‌دهد.

رمز رشد پول؛ مرگ تدریجی نقدینگی؟

📌 زهر باقاری – آخرین تصویر رسمی از وضعیت نقد ینگی کشور نشان می‌دهد؛ این متغیر پولی که رابطه مستقیم در کنترل شتاب تورم دارد، نسبت به پایان سال گذشته ۱۹ درصد بیشتر شده و از ۱۸ هزار همت گذشته است؛ البته سیاست‌گذار پولی معتقد است با وجود روند افزایشی، میزان رشد نقد ینگی نسبت به پار سال گرفته شده است.

عبدالحاصر همتی – رئیس کل بانک مرکزی – جدیدترین عدد مربوط به رشد نقدینگی در سال ۱۴۰۵ را اعلام کرده است. به گفته او، رشد نقدینگی در پنج ماه نخست امسال نسبت به پایان سال گذشته ۱۹ درصد است؛ در حالی که این نرخ در پنج ماهه نخست سال ۱۴۰۴ حدود ۱۸ درصد بوده بنابراین رشد پنج ماهه نقدینگی در سال جاری یک واحد درصد بیشتر از مدت مشابه سال قبل بوده است.

در حالی که این نرخ در سال ۱۴۰۵ به ۱۸ هزار همت رسیده است، در سال ۱۴۰۴ به ۱۷ هزار همت رسیده است. در حالی که این نرخ در سال ۱۴۰۳ به ۱۶ هزار همت رسیده است، در سال ۱۴۰۲ به ۱۵ هزار همت رسیده است. در حالی که این نرخ در سال ۱۴۰۱ به ۱۴ هزار همت رسیده است، در سال ۱۴۰۰ به ۱۳ هزار همت رسیده است.

طرح تامین مالی واردات کالاهای اساسی از طریق تسهیلات ارزی بانک‌ها، با شتاب‌بخشی به ترخیص کالا و مهار تورم انتظاری، معیشت عمومی را تقویت می‌کند.

سیاست جدید بانک مرکزی برای هدایت واردات اقلام استراتژیک به مسیر تسهیلات ارزی شبکه بانکی، گامی تازه در جهت تنظیم توامان بازار ارز و بازار اقلام مصرفی خوارها محسوب می‌شود. در سال‌های اخیر، روند تامین ارز واردات کالاهای اساسی نظیر گندم، دانه‌های روغنی، نهاده‌های دلمی و دارو به‌صورت سنتی بر پایه تقاضای مستقیم و آتی در سامانه‌های ارزی تعریف شده بود؛ سازوکاری که در دوره‌های افت درآمدهای نقدی یا تأخیر در وصول درآمدهای حاصل از صادرات، مستقیماً به شکل رسوب تناژهای میلیونی کالا در بندار، توقف شناورها، تحمیل هزینه‌های سنگین دموراز (خسارت معطلی کشتی) و در نهایت جهش‌های مقطعی قیمت در بازار مصرف خود را نشان می‌داد. با انتقال بخشی از بار تامین نقدینگی کوتاهمدت به ترازنامه بانک‌های عامل و تعریف وام‌های ارزی کوتاهمدت، این گلوگاه به ظاهر ساختاری در آستانه بازتعریف قرار گرفته است.

♥ تغییر مسیر جریان نقدی و تخلیه فشار از ذخایر ارزی

یکی از پیامدهای بی‌واسطه این تصمیم در سطح کلان، کاستن از شدت ضربات ناشی از تقاضای جمعیتی بر منابع اسکناس و حواله بانک مرکزی است. وقتی واردکننده بزرگ بخش دولتی یا خصوصی برای آزادسازی چند صد هزار تن نهاده یا روغن خام، ناچار به ارائه رپال و انتظار در صف‌های طولانی تخصیص ارز در سامانه مبادله نباشد، موتور انتظارات تورمی در بازار حواله موقتاً آرام می‌گیرد. از سوی دیگر، شبکه بانکی کشور با بهره‌گیری از روابط کارگزارى خارجی و منابع آزاد ارزی خود، وارد چرخه اعطای اعتبار مستقیم ارزی با سررسیدهای مشخص می‌شود. این موضوع دست سیاست‌گذار پولی را برای مدیریت حساب‌شده تر مصارف ارزی باز می‌گذارد و مانع از آن می‌شود که هر نوسان کوتاهمدت در ورودی ارز، فوراً به شوک عرضه در مبادی وارداتی و افزایش نرخ ارز در بازار غیررسمی منجر شود

♥ تأثیر مستقیم بر سفره خانوار و زنجیره پروتئین و لبنیات

گره‌گشایی عینی این ابتکار سیاست در معیشت مردم، در تغییر محاسبات هزینه‌ای کالاهای تندمصرف نهفته است. در بخش نهاده‌های دامی، از ذرت و کنجاله سویا گرفته تا جو و ویتامین‌های مکمل، هر هفته تأخیر در ترخیص از بندار جنوب به معنای افت کیفیت محموله افزایش هزینه‌های

♥ بی‌اعتمادی به بدهی دولت‌ها، طلا را پناهگاه سرمایه‌گذاران بزرگ کرد

سرمایه‌گذاران بزرگ جهانی در میانه بالاترین بازده اوراق قرضه دولتی از سال ۲۰۰۸ میلادی، به‌جای اعتماد به وعده‌های سودآور دولت‌ها، به طلا روی آورد‌ه‌اند. این جابه‌جایی سرمایه، نشانه تردید فزاینده بازارها به توان بازپرداخت بدهی‌های کلان دولت‌هاست.

شاخص‌های بازده اوراق قرضه دولتی در بازارهای جهانی به بالاترین سطح خود از سال ۲۰۰۸ میلادی رسیده‌اند. با این حال، سرمایه‌گذاران بزرگ جهانی هجوم به این اوراق، رو به طلا وارد‌اند. این رفتار برخلاف الگوی معمول بازار است و نشانه تغییر بنیادین در نگاه سرمایه‌گذاران به دارایی‌های امن به شمار می‌رود.

بازده اوراق قرضه، سودی است که دولت‌ها برای قرض گرفتن پول از سرمایه‌گذاران پرداخت می‌کنند. هرچه این بازده بالاتر برود، معمولاً جذابیت طلا که سودی پرداخت نمی‌کند کمتر می‌شود. این بار اما روند برعکس شده و همین موضوع توجه کارشناسان بازار را جلب کرده است.

یک کارشناس اقتصادی در این باره گفت سرمایه‌گذاران دیگر به وعده‌های سودآور دولت‌ها دل‌خوش نیستند. به گفته او، این جابه‌جایی سرمایه بیش از آنکه به قیمت طلا مربوط باشد، به تردید تاریخی بازارها نسبت به توان بازپرداخت بدهی‌های کلان دولت‌ها بازمی‌گردد. بدهی عمومی در بسیاری از اقتصادهای بزرگ جهان طی سال‌های اخیر افزایش یافته و همین موضوع نگرانی درباره پایداری مالی دولت‌ها را بیش‌تر کرده است.

قیمت طلا و سکه در بازار داخلی، تابع مستقیم قیمت جهانی طلاست. وقتی سرمایه‌گذاران بزرگ در سطح جهانی به طلا روی می‌آورند، تقاضا و قیمت جهانی افزایش می‌یابد و این افزایش با فاصله کوتاهی به بازار داخلی طلا و سکه هم منتقل می‌شود. به این ترتیب، تصمیم صندوق‌ها و سرمایه‌گذاران بزرگ جهانی می‌تواند مستقیماً روی قیمت سکه و طلای دست دوم در بازار داخلی اثر بگذارد.

رشد تقاضای جهانی برای طلا، به معنای مسیری ثابت و بدون نوسان برای قیمت نیست. طلا در کوتاهمدت می‌تواند نوسان‌های شدید داشته باشد، به‌ویژه اگر بانک‌های مرکزی بزرگ سیاست نرخ بهره را تغییر دهند. تحلیلگران معتقدند تصمیم درباره خرید یا نگهداری طلا باید با توجه به افق زمانی و میزان تحمل ریسک هر فرد گرفته شود.

نگرانی از بدهی‌های دولتی موضوع تازه‌ای نیست، اما شدت آن در ماه‌های اخیر افزایش یافته است. صندوق‌های بزرگ سرمایه‌گذاری و برخی بانک‌های مرکزی نیز در کنار سرمایه‌گذاران خرد، بخشی از دارایی خود را به‌سمت طلا هدایت کرده‌اند. این روند، طلا را از یک دارایی سنتی برای دوران رکود، به گزینه‌ای برای دوران بی‌اعتمادی به سیاست‌های مالی دولت‌ها تبدیل کرده است.

♥ طلای جهانی چشم به تصمیم فدرال رزرو دوخت

بازار جهانی طلا در انتظار تصمیم فدرال رزرو، در محدوده‌ای باریک متوقف شده است. تداوم نرخ‌های بهره بالا در آمریکا، جذابیت این فلز بدون بازده را برای سرمایه‌گذاران کاهش داده است.

قیمت هر اونس طلا در بازار جهانی این روزها در دامنه‌ای محدود نوسان می‌کند. سرمایه‌گذاران چشم به نشست کمیته بازار باز فدرال رزرو آمریکا دوخته‌اند. این نهاد تصمیم می‌گیرد نرخ بهره را ثابت نگه دارد یا مسیر تازه‌ای بر پیش بگیرد. نتیجه این تصمیم، جهت حرکت طلا در هفته‌های آینده مشخص می‌کند. نرخ بهره بالا در آمریکا، بازده اوراق خزانه‌داری را برای سرمایه‌گذاران جذاب نگه داشته است. طلا برخلاف اوراق و سپرده بانکی، سودی پرداخت نمی‌کند. وقتی نرخ بهره بالا می‌ماند، نگهداری طلا هزینه فرصت دارد؛ یعنی سرمایه‌گذار سود بانکی یا اوراق را از دست می‌دهد. همین موضوع، تقاضای سرمایه‌گذاری برای طلا را محدود کرده است. در طرف مقابل، ریسک‌های ژئوپلیتیک در نقاط مختلف جهان همچنان پابرجاست. این ریسک‌ها معمولاً تقاضای طلا به‌عنوان دارایی امن را افزایش می‌دهند. تقابل این دو نیرو، نرخ بهره بالا از یک سو و نگرانی‌های امنیتی جهانی از سوی دیگر، طلا را در تعادلی شکننده نگه داشته است. نتیجه، نوسان محدود در معاملات روزانه اونس بوده است.

